

en polyteknisk Læreaftalt af et noget for stort Omfang, tør jeg ikke have nogen Mening om paa det nuværende Trin; men i et Land som vort, der fornemlig skal virke kraftig i praktisk Henseende, der gjælder det om at holde Videnskabens Tempel, faa at sige, dette Arnefted for Videnskaben, høit og helligt og at omgive det med den videnskabelige Luxus, fom den fortjener. Ellers vil den ikke kunne gjøre den Nytte i store og vide Kredse, fom er nødvendig. Jeg veed fra den tekniske Undervisning her i Landet, at det vilde være os ganfte umuligt at give denne mangfoldige Undervisning i nogle og 80 Skoler rundt omkring i Landet, og navnlig her i Kjøbenhavn, hvor vi maa beskæftige i det tekniske Selskabs Skole omtrent 80 Lærere, vilde det være umuligt, hvis vi ikke kunde tage vor Tilflugt, hvad de rent videnskabelige, strengt videnskabelige Fag angaar, til polytekniske Kandidater. Jeg tror ogsaa, at Alle ere enige om, at man ikke kan staa for høit i sit Fag eller have lært for Meget deri. Tværtimod! Naar en Mand skal give denne populære Undervisning til alle de unge Mennesker, Haandværkere, fom der modtage Undervisning, og fom om Dagen ere beskæftigede i det praktiske Liv, bør han være meget overlegen i sit Fag, for at kunne give denne paa rette Maade. Vi kunne, fom sagt, ikke komme frem paa dette Punkt uden derved, at vi have mange polytekniske Kandidater at søge hen til og udmærket dygtige polytekniske Kandidater. Jeg hævder derfor som en Erfarer, jeg har gjort i Livet, at den polytekniske Læreaftalt har gjort overordentlig stor Nytte, og det er af yderste Vigtighed, at denne fremdeles understøttes fra Statens Side saa meget som muligt. Jeg vilde derfor i høi Grad ønske, at dette Thing vilde betragte denne Sag som en neutral Sag og fordybe sig deri med den Kjærlighed til Sagen, fom det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgtreds vor Ordfører for, og saa se at komme til det bedst mulige Resultat og det snarest muligt.

Berg: Det forundrede mig noget at se dette Lovforslag blive fremsat af den meget ærede Kultusminister efter de Øttringer, vi hørte af ham forleden Dag, da der var Tale om at udvide Forslaget om Understøttelse til en enkelt Mand til almindelige Regler for flere lignende. Dengang yttrede den høitærede Kultusminister, at han ikke ansaae det for hensigtsmæssigt under de nuværende Forhold for ham at fremsætte Forslag i den antydede Retning. Jeg tillod mig dengang at hde den høitærede Minister min Aner-

kjendelse for den rigtige Opfattelse, han havde erhvervet sig af Situationen. Jeg troede nemlig, at der deri laa en fuldstændig Tilstaaelse af, at den høitærede Minister ikke vilde uleilige sine Underordnede med Udarbejdelsen af Lovforslaget under den nuværende Situation, da det var et temmelig dødt, frugtesløst Arbejde, om hvilket han forud vidste, at det ikke kunde ventes at komme videre. Jeg troede, fom sagt, at dette var gaaet op for den meget ærede Kultusminister, og paa Grund af hans indflydelsesrige Stilling i Statsraadet antog jeg ligeledes, at denne Forsaaelse efterhaanden vilde bane sig Vej til de øvrige Ministre, og dette vilde vistnok være en virkelig Velgjerning. Thi er det dog ikke forfærdeligt, det ørkesløse Arbejde, fom vore Embedsmænd maa udføre ved Forberedelsen af disse dødsdøte Lovforslag Aar for Aar, hvilken pinagtig Stilling maa de Mænd dog ikke være i, der i Sommerens Varme maa forberede disse Forslag og ikke faae Tid til Badeture, Feriereiser osv., at de saaledes maa samle alt det Materiale sammen, naar de dog Allesammen, lige fra Skrivere og op til Departementsdirektøren vide, at dette er at overludere det i deres Chefs døde Haand, at det ikke kommer videre, at det er spildt. Nu vel, man kan sige, at de have deres Tid og deres Kræfter, at de faae deres fastsatte Løn af Staten. Det er ganfte vist de skulle arbejde, men de ere jo Mennesker Alle, og det er ikke lige let at arbejde, ialtfald for gode og fornuftige Mennesker, enten Arbejdet tør ventes at ville bære Frugt, at være ligesom Sten lagt til en Bygning, der siden kan ses paa og benyttes til Nytte og Fornøielse, eller om man veed, at det er et Korchus, man bygger op: der ligger det, det er afbrændt til Jyrværkeri; det er afbrændt, inden det kommer videre. Der er en væsentlig Forskjel derpaa. I den Henseende kan det ikke negtes, at Ministeriet forbruger en Masse Arbeidskraft, ikke at tale om vor Arbeidskraft, men det har et stort Ansvar paa sin Samvittighed derved, at det saaledes bruger hele Statsmaskineriet i Virkeligheden til kun at seile frem og balle tilbage og holde sig i en vis Bevægelse, og det bruger saa Statens Penge til Trykkeri og deslige, men ellers til ingen Verdens Nytte. Ja, fom sagt, ligeoverfor dette Unde, fom følger med det nuværende System, havde jeg troet, at den meget ærede Kultusminister var kommen til en bedre Erkendelse, fom virkelig ingenlunde vilde være uden Betydning for vore nuværende Forhold. Det er ikke stet, Lovforslaget foreligger, og det har faaet en venlig Modtagelse fra Universitetet, og det kan jeg ikke undre mig over. Naar jeg ser